

Andet, fordi man sagde, at, naar vi først havde Grundloven, vilde med den nødvendigtvis Sognefriheden blive givet os ved en organisk Lov, saa vi behøvede slet ikke i det Dieblit at holde saa stivt paa den. Vi fik ikke Sognefriheden under den grundlovgivende Forsamling; vi have ikke faaet den under nogen af de Rigsdage, som ere fulgte efter; vi have nu atter her et Forslag til at tage denne Sag under Overveielse og kunne maaffee endelig faae en Lov, der siktrer os en, som det forekommer mig naturlig og nødvendig Frihed; og for at bidrage Mit til, at vi dog engang kan faae den, og at Thingets Færd ikke skal misforstaaes, saaledes som om det ikke vilde have med Sagen at gjøre, saa vil jeg baade for mit eget Vedkommende stemme for Forslaget, og paa det Indstændigste opfordre de øvrige ærede Medlemmer til ikke paany at flyde Sagen fra sig, men stemme for dens Overgang til anden Behandling.

J. A. Hansen: Den alvorlige Interesse, som jeg har for nærværende Sag, maa tjene til Undskyldning for, at jeg endnu siger et Par Ord angaaende de Indvendinger, som ere fremkomne fra tre geistlige Medlemmer. De tre ærede geistlige Medlemmer have talt, som om her forelaa et Forslag, der gik ud paa at befale enhver Menigheds Medlemmer at gaae fra Sognepræsten. De have talt smukt, og mange smukke Ord have vi hørt fra deres Læber; men Grunde har jeg savnet. Jeg har hørt mange smukke Ord; men de forekomme mig som sagt allesammen at gaae ud fra den Forudsætning, at Forslaget vil tvinge Menighedens Medlemmer til at gaae bort fra Præsten. Dette er imidlertid ikke Tilfældet, og jeg haaber, at naar de ærede Rigsdagsmand ville læse Forslaget igennem, saa skulle de see, at, naar de paa den Maade frygte for Forslaget, saa er det en aldeles ugrundet Frygt og Noget, der slet ikke ligger deri. Forslaget gaaer kun ud paa at tillade dem, der kun blive hos deres Sognepræst, fordi de ved Landets verdslige Lov ere befalede til det, at gaae til en anden af de Præster, som Staten har ansat og beklædet. Dersom nu de ærede Medlemmer i kristelige Spørgsmaal og kristelige Sager holde paa en saadan Orden, at Folk

skulle tvinges til at lade sig betjene af de Præster, der nu engang ere blevene ansatte af Staten i det Sogn, hvori de Vedkommende tilfældigtvis boe, saa forekommer det mig, at de sætte Ordenen over alle andre Hensyn; og vil man sætte Ordenen, saa høit, kunde man komme til at ønske, at den hele Sognebefolkning snarest mulig maatte hvile paa Kirkegaarden; thi der vilde de ligge i den største Orden. Naar man saaledes vil stille Ordenen som det Første, saa maa man ønske, at Alt blev dødt; thi det Døde kan man stille op i den heiligste Orden, man vil. Et Borger eller Kunstcabinet eller Hvad som helst, der bestaaer af døde Ting, der er unegtelig den allerønskeligste Orden tilstede; men det er ikke den Orden, som den kristelige Religion fordrer; thi den fordrer en Forening mellem dem, som ere troesættige eller bekjende sig til een og den samme Tro. De skulle høre sammen, og de skulle have Lærere, som bekjende sig til samme Tro, dertil skal Staten bidrage. Alt, hvad den formaar; men Staten fjerner sig fra dette Maal, ved at ville tvinge Folk sammen, som slet ikke høre sammen; den bringer Bitterhed og Strid tilstede, istedetfor at den skulde tilveiebringe Enighed og Kjærlighed. Det er dette, der opnaaes ved paa Religionens Gebeet at ville ordne Alt i den meest udmærkede Orden ved verdslige Love. — En af de ærede Talere (Kindhart) sagde rigtig nok, at vi Alle elskede Friheden; men der er stor Forskiel paa den Frihed, som vi Alle elske. Skulle vi hver især forklare, hvad det er for en Frihed, vi elske, saa er jeg overbevist om, at mange af os elske en ganske forskjellig Frihed. Det er derfor kun en Talemaade, at vi Alle elske Frihed; ved vore Handlinger skulle vi vise, hvad det er for en Frihed, vi elske. — jeg har ikke hørt noget Forslag fremkomme til, at man skulde indskrænke Præsternes Lærefrihed. Jeg skal da det her ligger meget nær, ogsaa gjøre opmærksom paa, at de Geistlige ikke ere bundne ved Sognevang, og ikke have noget Sognebaand paa sig (En Stemme: Jo!). Det er tilladt en Præst at lade sig betjene af hvilken som helst anden Præst han vil, en Præst kan lade sig vie af hvilken anden Præst han vil,